

ШЕХМАН В.В, ст. гр. МО-09А
Наук. кер.: Курган О.Г., к.е.н., доц.
Автомобільно-дорожній інститут ДонНТУ,
м. Горлівка

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ІНВЕСТИЦІЙ В ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Розглянуто деякі аспекти дослідження інвестицій в основний капітал в розрізі джерел їх фінансування. Проаналізовано сучасний стан основного капіталу на підприємствах України.

Актуальність. Основою економічного та інвестиційного розвитку країни є активізація процесу інвестування в основний капітал підприємств. Економічна діяльність суб'єктів господарювання, рівень їх конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках визначається значною мірою станом основних фондів, які є основою виробничого процесу підприємства.

Мета дослідження. Полягає у дослідженні рівня інвестицій в основний капітал на підприємствах різних галузей економіки у розрізі джерел їх фінансування.

Основна частина. На 2010 р. в Україні найбільший ступінь зносу мають основні засоби, що належать до сфери діяльності транспорту та зв'язку – 94,4 %, промисловості – 63 %, зокрема переробної промисловості - 66,8 %, що обумовлюється виробничою направленістю економіки країни. Найменший рівень зносу мають основні фонди у сфері діяльності культури та спорту та надання комунальних та індивідуальних послуг.

За даними Держкомстату [1], найбільший обсяг інвестицій в основний капітал отримує промисловість - у розмірі 86312786 тис грн., що по відношенню до загального обсягу інвестицій в основний капітал складає 36,2 %. У порівнянні з попереднім періодом цей показник збільшився на 30,9 %. Не дивлячись на дуже високі показники зносу основного капіталу, підприємства, що працюють у сфері транспорту та зв'язку, отримують менший за необхідний обсяг інвестицій у розмірі 39375091 тис грн. або 16,5 % від загального обсягу вкладень.

Процес розвитку ресурсного потенціалу підприємства неможливий без інвестиційних ресурсів, які є важливою складовою структури фінансового потенціалу. Їх використання у діяльності підприємства сприяє стабільному розвитку та функціонуванню підприємства, а також його виходу на внутрішні та зовнішні ринки. Обсяги інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування представлено у таблиці.

Таблиця

Інвестиції в основний капітал за джерелами фінансування на 2006-2011 рр.,
тис. грн [1]

Джерела фінансування інвестицій	Рік					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Усього інвестицій, у тому числі за рахунок	125254	188486	233081	151777	150667	209130
коштів державного бюджету	6846	10458	11576	6687	9479	15599
коштів місцевих бюджетів	5446	7324	9918	4161	4357	6111
власних коштів підприємств та організацій	72337	106520	132138	96019	83997	112989
кредитів банків та позик	19406	31182	40451	21581	20611	37436
коштів іноземних інвесторів	4583	6660	7591	6859	3429	6544
коштів населення на будівництво власних квартир	7019	9879	9495	4792	4653	4470
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	5110	8549	11589	5502	16176	15103
інших джерел фінансування	4507	7914	10323	6176	7965	10878

Зменшення фінансування капітальних вкладень з боку держави у період 2008 - 2010 рр. спричинило скорочення інтенсивного відновлення основних фондів на підприємствах різних галузей господарства, тенденція до збільшення фінансування намітилася у 2011 р. У зв'язку з цим основним джерелом фінансового забезпечення капітальних вкладень у 2011р. стали власні кошти підприємств. Тож слід зазначити, що обсяги фінансування оновлення та відтворення основних фондів на вітчизняних підприємствах скорочуються відповідно до скорочення обсягів виробництва та сукупного прибутку.

Збільшення капітальних вкладень дозволить оновити основні фонди підприємств, структурно перебудувати суспільне виробництво і збалансувати розвиток галузей народного господарства. Вони сприяють створенню необхідної сировинної бази промисловості, прискоренню науково - технічного прогресу і поліпшенню якості продукції, освоєння нових товарних ринків [3]. Фінансування інвестиційної діяльності може відбуватись як за рахунок коштів вітчизняних, так і за рахунок коштів іноземних інвесторів. Проте, на сьогоднішній день, обсяги іноземних інвестицій, що надходять до України від іноземних партнерів, залишаються вкрай низькими завдяки існуванню в країні напруженої економічної та політичної ситуації, що відображається в таких кількісних та якісних показниках як достатньо високий рівень інфляції, нестабільність законодавства, нерозвиненість виробничої та соціальної інфраструктури, невідповідне інформаційне забезпечення, а також наявність низького

інвестиційного рейтингу країни.

Таким чином, капіталовкладення в основні засоби фінансуються за рахунок [2]:

1) власних фінансових ресурсів і внутрішньогосподарських резервів інвесторів (чистого прибутку; амортизаційних відрахувань; заощаджень громадян і юридичних осіб; коштів, що виплачуються органами страхування у вигляді відшкодування втрат від стихійних лих, аварій тощо.);

2) позикових фінансових коштів інвесторів (банківських кредитів, облігаційних позик та ін.);

3) залучених фінансових коштів інвесторів (коштів, отриманих від емісії акцій, пайових та інших внесків фізичних та юридичних осіб до статутного капіталу);

4) грошових коштів, централізованих добровільними спілками (об'єднаннями) підприємств і фінансово-промисловими групами;

5) коштів державного бюджету, що надаються на безоплатній та платній основах; коштів бюджетів суб'єктів держави;

6) коштів позабюджетних фондів (наприклад, дорожнього фонду);

7) коштів іноземних інвесторів.

Висновки. Незважаючи на 4,2% зростання реального ВВП в 2010 р. і поліпшення зовнішньої та внутрішньої кон'юнктури, приватний і державний сектори скоротили інвестиції в розширення виробничих потужностей. Низькі обсяги інвестицій в основний капітал становлять загрозу для подальшого відновлення економіки, оскільки третина інвестицій працює в поточному році, а інші дві третини - в наступному. Отже, без збільшення обсягів інвестування в просте та розширене відтворення основних фондів підприємств всіх галузей, неможливо в середньостроковій перспективі прискорення темпів розвитку економіки України.

Бібліографічний список

1. Наукова та інноваційна діяльність за 1990-2011рр. [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Заголовок з екрану.

2. Абрамов С.И. Управление инвестициями в основной капитал / С.И. Абрамов. – М.: Экзамен, 2002. – 554 с.

3. Липова Е.Ю. Внутренние источники инвестиций в основной капитал предприятия / Е.Ю. Липова // Научно-технический сборник. - - 2009. - №89.- С. 74-83.